

noorder
hart excellente
zorg

MARIAZIEKENHUIS
INFOBROCHURE

LUMBAALPUNCTIE

Uw arts heeft u een lumbaalpunctie voorgesteld.

In deze brochure vindt u meer uitleg over het onderzoek. Zo kan u zich beter voorstellen wat er gaat gebeuren.

Als u na het lezen nog vragen heeft, kan u die met de arts of verpleegkundige bespreken.

Welkom

Lumbaalpunctie (ruggenprik)

Een lumbaalpunctie is een onderzoek waarbij een prik gegeven wordt ter hoogte van de lage rug tussen twee ruggenwervels. Hierbij wordt een kleine hoeveelheid vocht opgevangen dat rondom de hersenen en het ruggenmerg zit (lumbaalvocht). Deze procedure gebeurt op de verpleegafdeling, het daghospitaal of op de spoedgevallen.

Dit vocht wordt in het labo onderzocht. Een deel van de resultaten is binnen het uur gekend, een ander deel van de testing vergt meer tijd, gemiddeld een 10-tal dagen tot soms weken.

Het hersenvocht (of liquor cerebrospinalis) kan informatie geven over ziekten van de hersenen, het ruggenmerg en zenuwwortels. Bij sommige ziekten verandert deze liquor van samenstelling.

Vorbereiding

- Voor het onderzoek zijn geen speciale voorbereidingen nodig.
- Uw arts vertelt u of u van tevoren nuchter moet zijn of niet.
- Indien u **bloedverdunnende medicatie** neemt of wanneer u allergisch of overgevoelig bent voor kleefpleister en/of medicatie, gelieve dit dan **op voorhand aan de arts te melden**. In het geval van het gebruik van bloedverduunners, kan het zijn dat uw arts deze van tevoren omzet in andere bloedverduunners.
- Het best neemt u iemand mee die u 2 uur na de lumbaalpunctie thuis kan brengen.

Verloop van het onderzoek

- Positionering:
  - Liggende houding: u ligt op uw linker of rechter zijde met de benen opgetrokken, hoofd buigend tot aan de knieën (bolle rug maken).
  - Rechtop zittende houding: u zit op de rand van het bed en leunt zacht voorover. U zakt wat door zodat uw rug bol komt te staan. U kan een kussen ter hoogte van de buik plaatsen om u daarbij te helpen (kattenrug maken).
- De arts zal eerst voelen aan uw rug om de aanprikplaats te bepalen.
- Nadien legt de arts alle benodigdheden klaar.
- De arts ontsmet uw rug met hibitane alcohol of chloorhexidine, wat koud kan aanvoelen.
- Afhankelijk van de 'situatie' geeft de arts verdoving via een prik ter hoogte van de insteekplaats.
- Daarna ontsmet de arts nog een keer, prikt een gaatje in de huid. Dan brengt de arts een dunne lumbaalpunctienaald door de huid, precies tussen 2 wervels.
- De prik door de huid voelt soms wat onaangenaam aan zoals een bloedprik.
- Het is belangrijk dat u zich goed ontspant, niet beweegt en de rug niet intrekt.
- Tijdens de punctie kan men per ongeluk een zenuw raken. U voelt dan een soort elektrische schok of pijscheut in het been. Dit doet even pijn, maar is niet gevaarlijk. Meld dit aan de arts, zodat hij/zij de naald wat kan terugtrekken.
- De arts laat wat vocht aflopen en vangt dit op in meerdere buisjes, die naar het laboratorium gebracht worden voor onderzoek. Hier voelt u niets van.
- Na het afnemen van het vocht wordt de naald verwijderd en krijgt u een pleister op de aanprikplaats. De pleister kan later op de dag verwijderd worden.
- De lumbaal punctie duurt ongeveer 10 tot 30 minuten.

Nazorg

Afhankelijk van de arts krijgt u geen tot 2 uur bedrust.

Direct na de lumbale punctie drinkt u best cafeïne-rijke dranken zoals thee, koffie of cola.

- Als u hoofdpijn krijgt in zittende of staande houding, onmiddellijk of na enige tijd, en als deze hoofdpijn weer verdwijnt door te gaan liggen, dan heeft u vermoedelijk postpunctionele hoofdpijn.

Dat wijst erop dat de punctieplaats nog niet dicht is.

Het is dan aangewezen om terug hoofdzakelijk bedrust te nemen, en veel vocht en cafeïne-rijke dranken te gebruiken. Paracetamol 1g. is een pijnstiller die eventueel mag ingenomen worden tot 4x/dag. De beste behandeling tegen de hoofdpijn echter is een liggende houding.

Indien de hoofdpijn na 3 dagen nog steeds hinderlijk opkomt bij het zitten en/of staan, neemt u best contact op met uw arts. Uw arts kan dan beslissen om het gaatje te (laten) dichten met een zogenaamde 'blood patch'.

In zeldzame gevallen

- Als u binnen de eerste dagen na de lumbaalpunctie hoofdpijn in combinatie met koorts/verwardheid krijgt, neemt u best dringend contact op met uw arts of komt u naar spoedgevallen.
- Als u binnen de eerste dagen na de lumbaalpunctie een verlamming van beide benen krijgt, neemt u best dringend contact op met uw arts of komt u naar spoedgevallen.

Ontslag

De arts deelt u het tijdstip van ontslag mee.

U voorziet best een chauffeur. Besturen van motorvoertuigen en fietsen wordt afgeraden na dit onderzoek, door de kans op hoofdpijn en/of duizeligheid.

De arts geeft u een volgende afspraak om de resultaten van de punctie met u te bespreken.

Toestemmingsverklaring

Voor het uitvoeren van een lumbaalpunctie in Noorderhart Mariaziekenhuis, Maesensveld 1, 3900 Pelt.

Deze toestemming moet worden ondertekend door de patiënt of door de ouders of wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige patiënt.

1. Het bovenvermelde onderzoek werd met mij besproken. Ik kreeg informatie over de reden waarom, het doel van het onderzoek, de mogelijke risico's en complicaties.
2. Ik kon vragen stellen over het onderzoek. Ik kreeg op al mijn vragen een duidelijk antwoord.
3. Ik heb schriftelijke informatie ontvangen over het onderzoek of er werd me duidelijk verteld waar ik deze informatie kon bekomen.
4. Een arts-specialist voert het onderzoek uit, al dan niet bijgestaan door een assistent waarmee de arts-specialist samenwerkt. Ik geef toestemming aan het geneeskundig team om tijdens het onderzoek elke noodzakelijke handeling te treffen, ook wanneer zich situaties voordoen die vooraf niet voorzien werden.
5. Ik heb me op het onderzoek voorbereid zoals werd gevraagd.
6. Ik besprak met de behandelende arts of huisarts welke thuismedicatie ik de dag voor het onderzoek en de dag van het onderzoek mag nemen.
7. De persoon die mij zal begeleiden en waarmee informatie mag gedeeld worden over mijn onderzoek is:
Dhr/mevr: ....., verwantschap: .....
tel: .....
8. Ik ben me ervan bewust dat ik deze toestemming op elk moment kan herroepen.

Ik, ondergetekende, geef toestemming voor het uitvoeren van bovenvermeld onderzoek.

Naam:

.....

Handtekening:

(Voorafgegaan door 'gelezen en goedgekeurd')

.....

Datum:

.....

Hoedanigheid:

Ouder

Voogd

Andere: .....

Indien ondertekend voor een minderjarige, naam minderjarige:

.....

versie: 9 maart 2021

Noorderhart vzw
Maesensveld 1
B-3900 Pelt
t 011 826 000
info@noorderhart.be
noorderhart.be